

STRESZCZENIE

Tematem niniejszej rozprawy doktorskiej jest *Erozja bezpieczeństwa regionu Europy Środkowo–Wschodniej w aspekcie nowej zimnej wojny*. Procesy powolnego erodowania bezpieczeństwa wskutek triangulacyjnej działalności głównych podmiotów środowiska bezpieczeństwa przechodzą metamorfozę. Tożsamość zjawisk historycznych z obecnie toczącą się rywalizacją implikuje możliwość implementacji do dyskursu naukowego podstaw teorii dot. nowej zimnej wojny.

Celem badań przedstawionych w niniejszej dysertacji było postawienie diagnozy dotyczącej środowiska bezpieczeństwa Europy Środkowo–Wschodniej w wyznaczniku terytorialnym, czasowym, podmiotowym oraz przedmiotowym w aspekcie nowej zimnej wojny, wraz z przedstawieniem wyjaśnienia obserwowanych zjawisk oraz ukazaniem prognozy w ostatniej części dysertacji.

Nowa zimna wojna toczy się wokół zmiennych polityk zagranicznych oraz polityk bezpieczeństwa podmiotów środowiska globalnego oraz regionalnego. Próba odbudowy nowego imperium rosyjskiego w granicach bliskiej zagranicy przy pomocy wrogich środków w myśl wojen nowej generacji, amerykańskie dylematy systemowe oraz strategiczne dot. funkcjonowania w nowej rywalizacji hegemonicznej z Chinami oraz rosnąca ekspansja Państwa Środka związana z Inicjatywą Pasa i Szlaku implikują nowe warunki bezpieczeństwa począwszy od 2008 roku. Jednoczesny spadek potencjału organizacji międzynarodowych odpowiedzialnych za stabilizację w regionie w myśl konstruktywistycznego ładu i przejście na realizację stosunków międzynarodowych w myśl szkoły realizmu dodatkowo powodują spadki poczucia bezpieczeństwa w podmiotach regionu.

Dysertacja w kolejnych rozdziałach działalności zawiera analizy wyznaczników bezpieczeństwa w regionie Europy Środkowo–Wschodniej w odniesieniu do kierunków polityki zagranicznej Federacji Rosyjskiej, Stanów Zjednoczonych Ameryki, Chińskiej Republiki Ludowej oraz organizacji międzynarodowych (Unia Europejska, Sojusz Północnoatlantycki, Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie), wyróżniając czynniki wpływające na dekompozycję elementów składowych wpływających na stabilizację w regionie.

Szczególną wartością dysertacji jest zdefiniowanie generalnych uwarunkowań bezpieczeństwa przedmiotowego w kontekście wyznaczników funkcjonalno-strukturalnych, dostosowywanych do preferowanych przez większość państw narodowych – wartości neorealistycznych w polityce zagranicznej i ich wpływu na konstrukcję ładu regionalnego z uwzględnieniem zaprezentowanych scenariuszy rozwoju środowiska bezpieczeństwa, zawierających prakseologiczne rozwinięcie teorii gier.

ABSTRACT

The subject of this paper is *Erosion of the security in Central and Eastern Europe region in terms of the new Cold War*. The processes of slow eroding safety as a result of triangulation of the activities from main actors creating the security environment is undergoing a metamorphosis. The identity of historical phenomena with the current rivalry implies the possibility of implementation into scientific discourse the basics of the theory of the new Cold War.

The purpose of the research presented in this dissertation was to make a diagnosis of the Central and Eastern Europe security environment in a territorial, temporary, subjective and material indicator in terms of the new Cold War, together with an explanation of the observed phenomena and a forecast in the last part of the dissertation.

The new Cold War revolves around changing foreign and security policies of global and regional actors. The attempt to rebuild the new Russian empire within the borders of the “post Soviet” area with hostile measures in the face of *new generation wars*, US systemic and strategic dilemmas regarding the operation of a new hegemonic rivalry with Beijing, and the growing expansion of the China in connection with the Belt and Road Initiative, imply new security conditions from 2008 onwards. At the same time, the decline in the capacity of international organisations responsible for stabilising the region in accordance with the constructivist order and the transition to international relations in the view of the school of realism further reduces the sense of security in the region.

The dissertation in subsequent chapters includes analyzes of determinants of security in the region of Central and Eastern Europe in relation to to the foreign policy directions of the Russian Federation, the United States of America, the People's Republic of China and international organizations (the European Union, NATO, Organization for Security and Cooperation in Europe), distinguishing the factors influencing the decomposition of components affecting stabilization in the region.

The special value of the dissertation is to define the general conditions of subject security in the context of functional and structural determinants, adapted to the preferred

by most nation states - neorealist values in foreign policy and their impact on the structure of the regional order, taking into account the presented scenarios for the development of the security environment containing a praxeological tool game theory.